

Stanowisko Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę w sprawie projektu Ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (UD173)

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę jako organizacja pozarządowa walcząca od ponad 30 lat o prawa każdego dziecka do szczęśliwego i bezpiecznego dzieciństwa, nie może przejść obojętnie wobec proponowanych zmian w przepisach ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Proponowane zmiany przepisów dotyczących zawieszenia prawa do składania wniosków o azyl są sprzeczne z art. 56 Konstytucji RP, mówiącym o tym, że cudzoziemcowi, który w Rzeczypospolitej Polskiej poszukuje ochrony przed prześladowaniem, może być przyznany status uchodźcy zgodnie z wiążącymi Rzeczpospolitą Polską umowami międzynarodowymi. Zgodnie zaś z zobowiązaniami Polski wynikającymi ze wspomnianych umów międzynarodowych, m.in. z Konwencji dotyczącej statusu uchodźców sporządzonej w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. (Dz. U. z 1991 r. poz. 515 i 517), która pozwala na czasowe zawieszenie niektórych praw wynikających z Konwencji jedynie w sposób zindywidualizowany wobec konkretnych osób, które mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego.

Wątpliwym jest fakt, iż decyzję o czasowym terytorialnym zawieszeniu prawa do azylu ma podejmować w formie rozporządzenia Rada Ministrów na okres 60 dni z możliwością przedłużenia za zgodą Sejmu. Ustawa projektowana nie przewiduje maksymalnej liczby przedłużeń, co może powodować, że czasowość regulacji będzie iluzoryczna.

Z niepokojem przyjęliśmy, że do grup wrażliwych wpisano jedynie małoletnich bez opieki oraz kobiety w ciąży, a nie wszystkie dzieci oraz rodziny z dziećmi. Zgodnie z Konwencją o prawach dziecka brak jest uzasadnienia dla niezaliczenia do grup wrażliwych wszystkich dzieci. Także forma, w jakiej według proponowanych zmian Straż Graniczna miałaby dokonywać oceny występowania, czy dana osoba spełnia warunki przynależności do grupy wrażliwej, budzą wątpliwości, czy będzie ona realnie stosowana. M.in. nie ma opisu procedury oceny i analizy poszczególnych kryteriów oraz jej udokumentowania, a także procesu odwoławczego.

Również niepokojące jest w szczególności w kontekście dzieci i osób niesamodzielnych uchylenie przez proponowane przepisy w trakcie obowiązywania czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o azyl art. 25 i art. 27 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Uniemożliwić to będzie cudzoziemcom składanie wspólnego z bliskimi (małżonkiem, dziećmi) wniosku o ochronę międzynarodową. Takie zmiany są naruszeniem Konwencji o prawach dziecka, w szczególności art. 3, który zobowiązuje Państwa-Strony, we wszystkich działaniach dotyczących dzieci, do jak najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka. Proponowane rozwiązanie narusza także art. 8 Konwencji,

nakazujących Państwom-Stronom poszanowanie do zachowania tożsamości i stosunków rodzinnych oraz art. 9 Konwencji, zakazujący oddzielania dziecka od rodziców wbrew jego woli, z wyłączeniem przypadków podlegających nadzorowi sądowemu. W ust. 2 art. 9 Państwa-Strony zobowiązały się, że w każdym postępowaniu podejmowanym stosownie do ustępu 1 niniejszego artykułu należy umożliwić wszystkim zainteresowanym stronom uczestnictwo w tym postępowaniu oraz wyrażenie przez nie swoich opinii. Artykuł 10 Konwencji wprost nakazuje, aby wnioski składane przez dziecko lub przez jego rodziców odnośnie do wjazdu lub opuszczenia Państwa-Strony w celu łączenia rodziny będą rozpatrywane przez Państwa-Strony w sposób przychylny, humanitarny i w szybkim trybie. Państwa-Strony ponadto zapewnią, aby złożenie takiego wniosku nie pociągało za sobą ujemnych skutków dla wnioskodawców oraz członków ich rodzin.

W związku z powyższym wzywamy ustawodawcę do modyfikacji proponowanych zmian w przepisach o udzielaniu ochrony międzynarodowej na terenie Polski, aby nie naruszały one zobowiązań międzynarodowych naszego państwa w zakresie praw dzieci.

Z poważaniem,

Renata Szredzinska

prezesa zarządu
Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę